

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานสาธารณสุขของประเทศในปัจจุบันมีการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า โดยมีระบบบริการสาธารณสุขที่ตอบสนองต่อปัญหาและความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่ม มีความเสมอภาคในการบริการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ ทั้งทางด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสภาพที่ประชาชนต้องดำเนินการเอง และการพัฒนางานสาธารณสุข สังคมที่มีความเพียงพอทางสุขภาพ มีศักยภาพ มีการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการสุขภาพ โดยสามารถใช้ประโยชน์ทั้งจากภูมิปัญญาสากล และภูมิปัญญาไทยได้อย่างรู้เท่าทัน ด้วยเหตุนี้เองงานสาธารณสุขจึงได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิด และวิธีการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ^๑

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละต่อประชาชนในหมู่บ้าน กระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นมา อสม. จึงเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามลำดับ จนครอบคลุมหมู่บ้านในชนบทและชุมชนเมืองกว่า ๘ แสนคน แม้ว่าพลังของ อสม.อาจจะดูเล็กน้อย ตั้งแต่เกิดโรคโควิด-๑๙ เมื่อยามกระจายอยู่ตามหมู่บ้าน และชุมชน แต่เมื่อมีการรวมตัวเป็นกลุ่มก่อนเป็นชมรมฯ พลังเหล่านี้ก็มีความมั่นคงดังภูผา พร้อมทั้งจะต่อสู้และก้าวนำไปสู่การพัฒนาด้านสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของภาคประชาชน^๒

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเริ่มเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ภายใต้นโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ที่จะให้ประชาชนได้รับอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และพัฒนาการสาธารณสุข จึงได้นำเอาการสาธารณสุขมูลฐานมาเป็นกลวิธีหลักในการพัฒนาโดย อสม.นั้น เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแต่ละหมู่บ้านจึงมี ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข หรือ ผสส. และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการยกระดับอาสาสมัครสาธารณสุขให้มีเพียงระดับเดียว คือ อสม.ที่ต่างก็เสียสละ

^๑ แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙, การเสริมสร้างสุขภาพ, ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙, หน้า ๗.

^๒ คู่มือ อสม. นักจัดการสุขภาพชุมชน, สุขบัญญัติแห่งชาติ, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ๒๕๕๐), หน้า ๔.

ร่างกาย แรงใจ เวลา และทุนทรัพย์ในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีได้ รับค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น ทางกระทรวงสาธารณสุขได้พยายามทุกวิถีทางที่จะให้การยกย่องเชิดชู เกียรติ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยเริ่มให้มีการประกวด ผสส.อสม. ครั้งแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยในช่วงแรกนี้ได้จัดการประกวดขึ้นแบบปีเว้นปีจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมา ภายหลังก็ได้ผลักดันให้มีวันสำคัญของอาสาสมัครสาธารณสุขทั่วประเทศ โดยเลือกวันที่ ๒๐ มีนาคม เป็น “วันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ” และคณะรัฐมนตรีให้การอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๖ ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงได้เริ่มต้นจัดงานเฉลิมฉลองในนามวันอาสาสมัคร สาธารณสุขแห่งชาติเป็นประจำทุกปี มาตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๗ เป็นต้นมา^๓

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งหมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือก จากชาวบ้านในแต่ละกลุ่มบ้าน และได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมี บทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย (Change agents) การสื่อสารสาธารณสุข การแนะนำเผยแพร่ความรู้ การวางแผน และประสานกิจกรรมพัฒนา สาธารณสุข ตลอดจนให้บริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและ ป้องกันโรค การช่วยเหลือและรักษาพยาบาลขั้นต้น^๔ การมีส่วนร่วมโดยเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านนั้น ก็เพราะมีจิตอาสาเป้าหมายเพื่อทำประโยชน์สุขให้กับสังคม ชุมชนของตนเอง และประเทศชาติโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เพื่อให้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีสุขภาพที่ดีได้รับการบริการ ด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง และเพื่อให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์ที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ความเสียสละ ส่วนตนเป็นแรงบันดาลใจให้มีจิตอาสา ตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาเอกของ โลก โดยยึดหลักอริยบท ๔ สูตรสำเร็จของชีวิตตามที่พระพุทธเจ้า ตรัสไว้ว่า จิตเป็นรากฐานของสิ่ง ทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิต เพราะฉะนั้น ความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจ ไม่ว่าเราจะต้องการอะไรหากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคง ทุกสิ่งจะ สำเร็จได้ดังใจ และอริยบท ๔ ให้ถึงขั้น คือ ทำสิ่งต่างๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อ และใช้ปัญญาไตร่ตรองอย่าง สม่าเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน^๕

ปัจจุบันบทบาทของประชาชนที่ได้อาสาตัวเองด้วยความเสียสละ เพื่อทำหน้าที่เป็น อาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้านต่างๆ เป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นพลังแห่งการพัฒนาด้าน นำความรู้ ความคิดและการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักสาธารณสุขศาสตร์ เพื่อชี้แจงแก่ประชาชน ปัจจุบันมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั่วประเทศจำนวนประมาณ ๙๘๐,๐๐๐ คน

^๓ กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, **อาสาสมัครสาธารณสุข**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ๒๕๕๐), หน้า ๘

^๔ ความหมาย อสม., [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://plkphc.weebly.com/> [๒๐ เมษายน ๒๕๕๘]

^๕ สอนอง วรอุไร, **ทำชีวิตให้ดีและมีสุข**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ อัมรินทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๗.

ในตำบลบวค่าง มีผู้ที่อาสาเข้ามาทำงานด้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑๙๓ คน จำแนกได้ ๑๓ หมู่บ้าน ซึ่งตำบลบวค่างเป็นตำบลขนาดใหญ่ที่บทบาทในการบริหารงานด้านสาธารณสุขยังไม่โดดเด่นเท่าที่ควร โดยเฉพาะการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ยังไม่มี การปฏิบัติตามแผนงานเท่าที่ควร การปฏิบัติงานยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่บ้าง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบางคนยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานมีความซับซ้อนอันเนื่องมาจากนโยบายสาธารณสุขที่ทำความเข้าใจได้ยากเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ความเสียสละและความตั้งใจในการทำงานยังไม่เพียงพอ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และในการปฏิบัติงานอาจไม่ได้มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการเสริมสร้างการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการปฏิบัติงานที่ดีนั้นควรมีความรักในงานที่ทำเป็นอันดับแรก มีความพยายาม ความตั้งใจในการทำงาน และควรพิจารณาไตร่ตรองการทำงานให้ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

หลักอิทธิบาทธรรม เป็นหลักธรรมที่จะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จ และมีความสุขไปด้วยศรัทธา ความเชื่อมั่นเป็นตัวเบิกโรงในการทำงาน และมีความสุขกับงานยังได้รวมพลังกับธรรมข้ออื่นก็จะเพิ่มความสำเร็จเพิ่มความสุขในการทำงานยิ่งขึ้นนั้น เรียกว่า อิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา^๖ ในการทำงานด้านอาสาสมัครสาธารณสุขของข้าพเจ้านั้น ก็เพราะมีใจรักในความเสียสละส่วนตน ปราศรณาให้ผู้อื่นมีความสุข พ้นจากทุกข์ ด้วยความคิดที่ว่าความดีเมื่อทำแล้วเกิดความสุขสบาย เกิดความสุขทางใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และความดีนี้จะติดตัวเราไปตลอดทุกๆ ที่ แต่การทำงานให้มีความสุขไปกับงานด้วยนั้น จึงต้องมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความถูกต้องชอบธรรม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขทั้งผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน คืออาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค่าง และผู้รับบริการ คือประชาชนทุกคน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นสมควรว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้สามารถบรรลุเป้าหมายและมีความสุขจากการปฏิบัติงาน โดยการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ ซึ่งหลักดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัคร

^๖ สัณญา สัณญาวิวัฒน์, การบริหารจัดการแนวพุทธ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๒๐.

สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามปัจจัยส่วนบุคคลในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

๑.๓.๔ การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดคือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักอิทธิบาทธรรม ซึ่งประกอบด้วย ๑. ด้านฉันทะ ๒. ด้านวิริยะ ๓. ด้านจิตตะ ๔. ด้านวิมังสา^๗

^๗ อภิ.วิ. (ไทย) ๓๕/๒๕๖๒.

พร้อมทั้งศึกษาประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๔ ด้าน คือ

- ๑) ฉันทะ คือ การมีใจรักในสิ่งที่ทำ
- ๒) วิริยะ คือ ความมุ่งมั่น พุ่มเทในการทำงาน
- ๓) จิตตะ คือ เอาใจใส่ และรับผิดชอบในการทำงาน
- ๔) วิมังสา คือ ทบทวนในสิ่งที่คิด ที่ทำจากการทำงาน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๗,๘๒๓ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ได้จำกัดขอบเขตในพื้นที่ครอบคลุม ตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๕๙

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๑.๖.๑ การปฏิบัติงาน หมายถึง การทำงานด้านสาธารณสุขมูลฐานชุมชนในการให้บริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐาน การป้องกันโรคระบาดตามแผนงานด้านสาธารณสุขของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค่าง

๑.๖.๒ ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลบวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๖.๓ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านในแต่ละกลุ่มบ้านและได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๑.๖.๔ เทศบาลตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ในที่นี้คือ เทศบาลตำบลบวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๖.๕ หลักอิทธิบาทธรรม หมายถึง หลักธรรมในการเสริมสร้างการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ ๔ ประการ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ฉันทะ คือ ความพึงพอใจในหน้าที่ เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน รวมถึงความพอใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

๒) วิริยะ คือ ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการป้องกัน ดูแล และรักษาสุขภาพของประชาชนในชุมชน

๓) จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน การทำงานในเชิงรุก การดูแลสุขภาพของตนเองและประชาชนในชุมชนรวมถึงความตั้งใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

๔) วิมังสา คือ การไตร่ตรองพิจารณาวิธีการปฏิบัติงานในการให้บริการด้านสุขภาพชุมชนในด้านต่างๆ อย่างละเอียด รอบคอบ รวมถึงพิจารณาคำสั่งต่างๆ จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อให้การปฏิบัติงานไม่เกิดความผิดพลาด

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทราบการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๗.๒ ทราบผลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบล บวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๗.๔ ทราบแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๗.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่